

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Śląski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach realizuje zadania zawarte w ustawach i aktach wykonawczych oraz ogólnych kierunkach działania organów Inspekcji Ochrony Środowiska wg zasad określonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i Wojewodę Śląskiego.

Inspekcja Ochrony Środowiska jest organem administracji rządowej, powołanym do kontroli przestrzegania przepisów o ochronie środowiska oraz badania stanu środowiska.

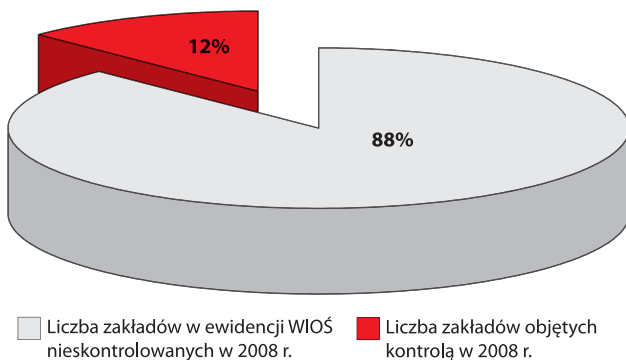
Działania kontrolne WIOŚ są źródłem informacji o sposobie realizacji przepisów o ochronie środowiska przez prowadzących instalacje przemysłowe, wielkości emisji wprowadzanych do środowiska przez te instalacje oraz ilości i jakości wytwarzanych odpadów jak również środkiem nacisku na prowadzących instalacje w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, w celu ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko.

W rocznych planach kontroli ujmowane są insta-

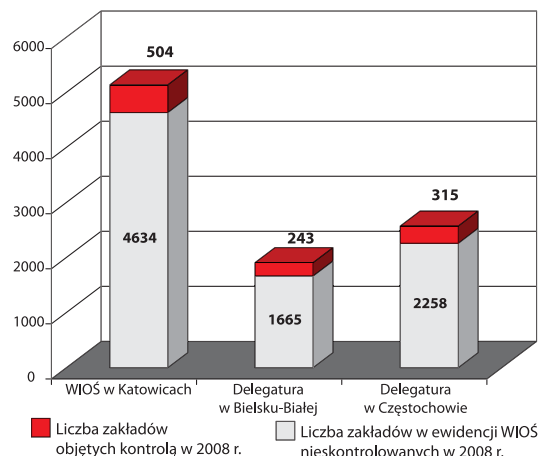
lacje, których działalność, wg wiedzy WIOŚ, w istotny sposób wpływa na stan środowiska, zwłaszcza w świetle prowadzonych badań monitoringowych. Ze względu na dużą liczbę instalacji zlokalizowanych na terenie województwa śląskiego, zwłaszcza instalacji dużych, rocznie kontrolowane jest 12-15% ogólnej liczby zakładów znajdujących się w ewidencji WIOŚ (wykres 1).

Kontrole planowe w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska przeprowadzane były przez WIOŚ w Katowicach zgodnie z 22 wyznaczonymi celami kontrolnymi (tabela 1).

Ogółem na 1156 przeprowadzonych kontroli (w 1062 zakładach) naruszenia stwierdzono w 757 przypadkach, tj. w ponad 65% (wykres 2). Porównując wskaźniki naruszeń podsumowujące 2008 rok można stwierdzić, że w porównaniu do 2007 roku istotna poprawa nastąpiła w zakresie ograniczenia ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i do ziemi. Nie-wielką poprawę odnotowano w zakresie ograniczenia

Wykres 1. Liczba zakładów w ewidencji WIOŚ wg stanu na 31.12. 2008 r.

Wykres 2. Liczba zakładów skontrolowanych w 2008 r.

Tabela 1. Zadania kontrolne zrealizowane w 2008 r. w ramach planu rocznego

Cel kontrolny	Liczba kontroli	Liczba zakładów		
		skontrolowa- nych	w których stwierdzono naruszenie wymagań	Procent zakładów, w których stwierdzono nieprawidł- owości
1. Przestrzeganie wymogów ochrony środowiska przez prowadzących instalacje, wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego	106	102	48	47,1 %
2. Przestrzeganie przepisów w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami, uiszczania opłaty produktowej oraz o opakowaniach i odpadach opakowaniowych	36	36	19	52,8 %
3. Przestrzeganie wymagań w zakresie eksploatacji składowisk odpadów	29	29	18	62,1 %
4. Przestrzeganie wymagań dotyczących termicznego przekształcenia odpadów	4	4	2	50,0 %
5. Przestrzeganie przepisów w zakresie międzynarodowego obrotu odpadami	30	27	8	29,6 %
6. Przestrzeganie wymagań ochrony środowiska w zakresie gospodarki odpadami, w tym odpadami komunalnymi oraz odpadami niebezpiecznymi	527	520	340	65,4 %
7. Ocena spełniania wymogów w zakresie działalności polegającej na recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	86	86	56	65,1 %
8. Ocena przestrzegania wymogów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	30	30	18	60,0 %
9. Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza ze źródeł technologicznych i energetycznych	344	337	122	36,2 %
10. Ograniczenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i do ziemi	521	505	228	45,1 %
11. Ograniczenie uciążliwości związanych z ponadnormatywną emisją hałasu	148	146	41	28,1 %
12. Przestrzeganie wymagań w zakresie promieniowania elektromagnetycznego	13	13	2	15,4 %
13. Ocena realizacji obowiązków wynikających z przeciwdziałania poważnym awariom	92	89	22	24,7 %
14. Przestrzeganie zasad postępowania z substancjami zubożającymi warstwę ozonową	49	49	16	32,7 %
15. Ocena wypełniania wymagań ochrony środowiska przez inwestorów	46	46	12	26,1 %
16. Ocena spełniania zasadniczych wymagań wynikających z dyrektyw „nowego podejścia”	26	25	4	16,0 %
17. Ocena przestrzegania wymagań ustawy o preparatach i substancjach chemicznych	28	27	10	37,0 %
18. Wnoszenie opłat za korzystanie ze środowiska	442	433	182	42,0 %
19. Ocena spełniania wymagań dotyczących redukcji zawartości siarki w paliwach ciekłych	12	12	0	0,0 %
20. Ocena obiektów i instalacji wyłączonych z eksploatacji (w tym postawionych w stan likwidacji lub upadłości) - w aspekcie przywrócenia środowiska do stanu właściwego	6	6	5	83,3 %
21. Ocena wypełniania wymogów ochrony środowiska na terenach rekreacyjno-turystycznych	7	7	3	42,9 %
22. Ograniczenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód zlewni Małej Panwi	8	8	3	37,5 %

zanieczyszczeń emitowanych do powietrza ze źródeł technologicznych i energetycznych oraz w zakresie wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, natomiast pogorszenie nastąpiło w zakresie realizacji obowiązków związanych z gospodarką odpadami za wyjątkiem eksploatacji składowisk odpadów komunalnych.

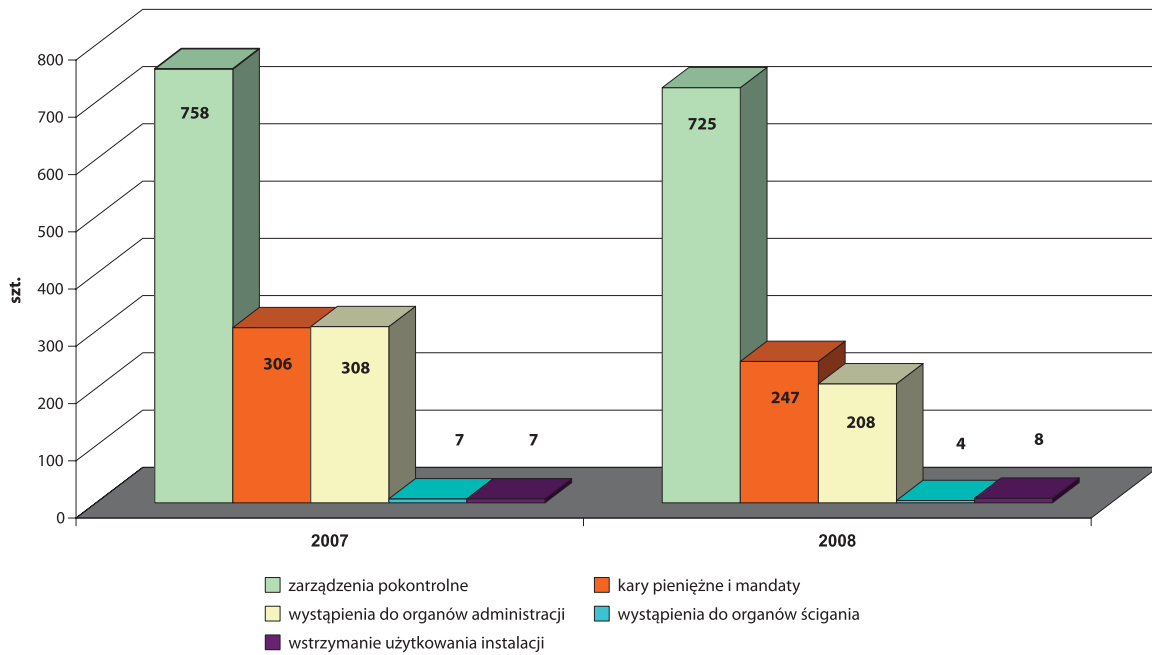
Należy zaznaczyć, że w ostatnich latach, a w szczególności w odniesieniu do roku 2007, systematyczną poprawę w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska obserwuje się w działalności zakładów prowadzących legalny demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji. Zasadnicze minimalne wymagania dla eksploatowanych stacji są spełnione w stopniu pozwalającym na bezpieczną dla środowiska rozbiórkę pojazdów.

Istotna poprawa w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska jest również widoczna

w przypadku eksploatacji składowisk odpadów komunalnych, należących do grupy składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Eksploatowane składowiska są wyposażone w podstawowe wymagane urządzenia ochrony środowiska, posiadają uregulowany stan formalnoprawny, w tym uzyskały wymagane pozwolenia zintegrowane. Zdecydowana większość zarządzających tymi instalacjami prowadzi z odpowiednią częstotliwością i w wymaganym zakresie monitoring środowiska, eksploatuje składowiska zgodnie z wymaganiami decyzji, prowadzi poprawną ewidencję oraz wymaganą sprawozdawczość w zakresie gospodarowania odpadami.

Naruszenia wymagań ochrony środowiska występują nadal głównie w małych i średnich przedsiębiorstwach, zwłaszcza w zakładach związanych z obróbką drewna, w branży usług z zakresu

Wykres 3. Działania pokontrolne WIOŚ w latach 2007-2008

blacharstwa i lakiernictwa samochodowego. Naruszenia przepisów w tych przypadkach wynikają głównie z ich niezajomości.

W branży paliw płynnych zmalało, zdaniem WIOŚ, zainteresowanie poprawą warunków bezpieczeństwa ekologicznego w stacjach paliw, gdzie działalność wykonywana jest w oparciu o przestarzałą technologię magazynowania i wydawania paliw, nieposiadających zabezpieczeń środowiska. Problem dotyczy w szczególności użytkowników stacji paliw niezrzeszonych w żadnych sieciach. Zauważalny tu jest brak zainteresowania w inwestowanie w urządzenia do pomiaru, monitorowania i sygnalizacji wycieków oraz instalacje kanalizacyjne i urządzenia zabezpieczające przed przenikaniem produktów naftowych do gruntu. Przyczyniło się do tego kolejne przesunięcie terminu obowiązkowego posiadania urządzeń ochronnych do 2012 roku.

Działania dyscyplinujące podejmowane są przez WIOŚ w przypadkach stwierdzonych naruszeń wymagań ochrony środowiska. Celem tych działań jest przymuszenie podmiotów do spełnienia obowiązków wynikających z przepisów prawa, pozwoleń lub zezwoleń (decyzji) określających zakres i warunki korzystania ze środowiska oraz wyeliminowania zagrożeń środowiska.

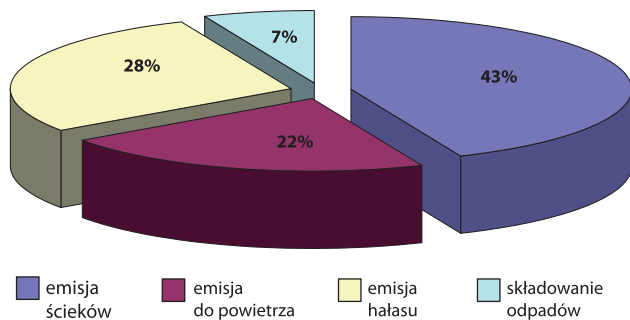
Na podstawie ustaleń 1156 kontroli przeprowadzonych w 2008 roku wydano 725 zarządzeń pokontrolnych, nakładających na poszczególne jednostki od kilku do kilkunastu obowiązków (wykres 3).

W 2008 roku nałożono grzywny w drodze mandatów karnych na łączną kwotę 44800 zł. Najczęstszym powodem do nałożenia grzywny było:

- niewypełnianie obowiązków określonych art. 287 ust. 1 Prawa ochrony środowiska tj. nieprowadzenie wymaganych ewidencji,
- wytwarzanie odpadów bez wymaganej decyzji: pozwolenia na wytwarzanie odpadów, zatwierdzonego programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub z naruszeniem ich warunków,
- wytwarzanie odpadów bez wymaganego złożenia informacji o wytworzonych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami lub prowadzenie gospodarki odpadami niezgodnie ze złożoną informacją,
- przekazywanie odpadów nieuprawnionym odbiorcom,
- brak ewidencji odpadów i wykonywania sprawozdawczości w tym zakresie,
- brak prowadzenia ewidencji odpadów lub nieprzekazywanie wymaganych informacji lub zbiorczego zestawienia danych,
- prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów bez wymaganych zezwoleń,
- nieprawidłowa eksploatacja składowiska,
- brak informacji zakładu o realizacji zarządzeń pokontrolnych.

W wyniku działań kontrolnych wydano 51 decyzji o karze biegnącej (wykres 4), w tym:

- za wprowadzanie do wód lub ziemi ścieków nieodpowiadających wymaganym warunkom – 20,
- za przekroczenie dopuszczalnej emisji do powietrza – 10,
- za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu – 13,

Wykres 4. Decyzje nakładające administracyjne kary biegnące wydane w 2008 roku

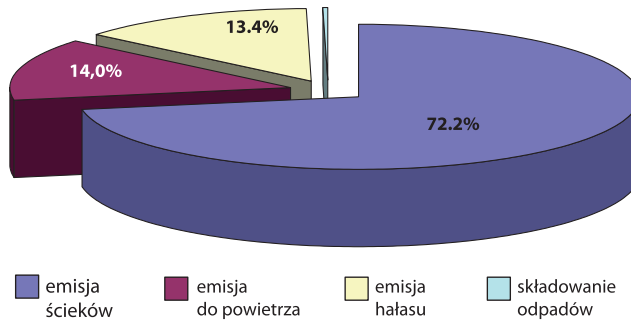
- za składowanie lub magazynowanie odpadów - 3. Jednocześnie wymierzono 41 kar łącznych (decyzje administracyjne) na kwotę 1792271,31 zł (wykres 5), w tym:

- za wprowadzanie do wód lub ziemi ścieków nieodpowiadających wymaganym warunkom – 15, na kwotę łącznie 1294429,61 zł,
- za przekroczenie dopuszczalnej emisji do powietrza - 7, na kwotę łącznie 249522,62 zł,
- za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu – 16, na kwotę łącznie 240344,19 zł,
- za niezgodne z prawem magazynowanie lub składowanie odpadów – 3, na kwotę łącznie 7974,89 zł.

Na wnioski zakładów realizujących przedsięwzięcia zmierzające do usunięcia przyczyn wymierzonych kar, wydano 27 decyzji odraczających termin płatności kar – na kwotę łącznie 1230083,56 zł. Odroczone kary pieniężne przeznaczone są przez podmioty gospodarcze na realizację inwestycji, które pozwolą na usunięcie naruszeń będących podstawą wymierzenia kary. Inwestycje te przyczyniają się do poprawy stanu środowiska na terenie funkcjonowania inwestycji (np. ekrany akustyczne), a w przypadku budowy oczyszczalni ścieków poprawa stanu środowiska ma zasięg nie tylko lokalny, ale wpływa na stan jakości wód poniżej dopływu ścieków do odbiornika.

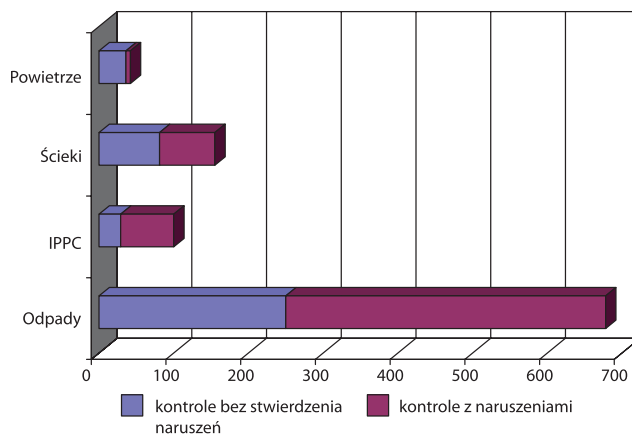
Fot. 1 i 2. Hydroponiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych w Łękawicy

Wykres 5. Decyzje nakładające administracyjne kary łączne wydane w 2008 roku

Spadek ogólnej ilości i wysokości kar jest m.in. wynikiem wprowadzonych zmian w przepisach ochrony środowiska.

W 2008 roku kontrolowano również stan przestrzegania wymagań ochrony środowiska zawartych w Dyrektywach UE (wykres 6). W niemal 53% przypadków stwierdzono naruszenie przepisów. Wykaz kontrolowanych przepisów UE oraz wyniki kontroli poszczególnych dyrektyw przedstawiono w tabeli 2.

Wykres 6. Udział kontroli ze stwierdzonymi naruszeniami w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska zawartych w Dyrektywach UE

Tabela 2. Wykaz kontrolowanych przepisów UE oraz wyniki kontroli poszczególnych dyrektyw

Lp.	Dyrektywa/ Rozporządzenie UE	Opis	Liczba podmiotów w ewidencji WIOŚ	Liczba podmiotów skontrolowanych	Liczba kontroli, w których stwierdzono naruszenie
Przepisy dotyczące zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom					
1	2008/1/WE	W sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli	363	100	71
Przepisy dotyczące zanieczyszczenia powietrza					
2	2004/101/WE	Zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie, z uwzględnieniem mechanizmów projektowych Protokołu z Kioto	156	6	1
3	99/32/WE	W sprawie redukcji zawartości siarki w niektórych paliwach płynnych	16	9	0
4	94/63/WE	W sprawie kontrolowania emisji lotnych związków organicznych powstałych wskutek magazynowania paliw i ich dystrybucji z terminali do stacji obsługi (LZO)	4	4	0
5	2001/80/WE	W sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych źródeł spalania paliw	60	11	2
6	99/13/WE	W sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych z zastosowaniem rozpuszczalników organicznych w pewnych zakładach i instalacjach (LZO)	147	12	3
Przepisy dotyczące odpadów					
7	2000/76/WE	W sprawie spalania odpadów	10	4	3
8	94/62/WE	W sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych	800	35	12
9	99/31/WE	W sprawie składowania odpadów	75	35	21
10	91/689/EWG	W sprawie odpadów niebezpiecznych (znowelizowana przez Dyrektywę Rady 94/31/WE)	4280	192	125
11	2006/12/WE	Ramowa dyrektywa w sprawie odpadów	470	277	173
12	Rozporządzenie nr 1013/2006 PEIR	W sprawie przemieszczania odpadów	61	37	14
13	2002/96/WE	W sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	8	23	9
14	2000/53/WE	W sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji	71	71	56
15	86/278/EWG	W sprawie ochrony środowiska, a szczególnie gleb, przy stosowaniu osadów ściekowych w rolnictwie	270	4	4
Przepisy dotyczące jakości wody i ścieków					
16	2006/11/WE	W sprawie zanieczyszczenia spowodowanego niektórymi substancjami niebezpiecznymi odprowadzanymi do środowiska wodnego	205	205	72
17	80/68/EWG	W sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem przez niektóre substancje niebezpieczne	69	37	17
18	91/271/EWG	Dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych	232	90	65
19	91/676/EWG	Dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego	154	4	1
Przepisy dotyczące hałasu					
20	2000/14/WE (zmieniona dyrektywą 2005/88/WE)	W sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do emisji hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń (zmieniona dyrektywą 2005/88/WE)	24	24	1
21	2002/49/WE	Odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku	198	35	11
Przepisy dotyczące substancji niebezpiecznych					
22	87/217/EWG	W sprawie ograniczenia zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu	12	3	3
23	2006/66/WE	W sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów	3000	25	13
24	75/439/EWG	W sprawie usuwania olejów odpadowych	3000	50	20
25	96/59/WE	W sprawie usuwania polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB)	70	1	1
26	Rozporządzenie 2037/2000/WE	W sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (zmienione przez rozporządzenia 2038/2000, 2039/2000 i 1804/2003)	124	35	9

Tabela 2. cd.

Lp.	Dyrektywa/ Rozporządzenie UE	Opis	Liczba podmiotów w ewidencji WIOŚ	Liczba podmiotów skontrolowanych	Liczba kontroli, w których stwierdzono naruszenie
27	Rozporządzenie 842/2006 PEiR	W sprawie niektórych fluorowanych gazów cieplarnianych	112	12	0
28	96/82/WE	W sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi (zmieniona dyrektywą 2003/105/WE - SEVESO II)	49	49	21